

Interjú Daniel Alfreider a FUEN dél-tiroli - ladin nemzetiségű alelnökével

Az autonómia felelősséggel jár

FORRÁS: TWITTER.COM

Autonómiamodellek tekintetében minden esetben személyre szabott megoldás kell, mert a kisebbségeknek a saját gondjaikhoz igazított megoldásokra van szükségük – véli Daniel Alfreider a FUEN (Európai Nemzetiségek Föderatív Uniója) dél-tiroli - ladin nemzetiségű - alelnöke, akivel a FUEN kolozsvári kongresszusa alkalmával beszélgettünk.

– Dél-tiroliként hogy látja az erdélyi magyar közösség gondjait, milyen benyomásokat szerzett a FUEN kongresszus néhány napja alatt?

– Először is el kell mondanom, hogy nagyon lenyűgözött az itteni vendégszeretet. Ahogy azt szokták mondani, olyan volt, mintha haza jöttünk volna, mert otthon vagyunk Európában. Természetesen láttuk, hogy vannak gondok, amelyeket különösen ebben a régióban önöknek meg kell és meg is fognak oldani. Történelmi pillanat volt, hogy amikor ideértünk, láttuk Kolozsvár első három nyelvű helyiségénél tábláját. Szükséges minden nap egy kis lépéssel tovább haladni. Szerintem elég jó munkát végeznek itt önök ebből a szempontból.

– Sokat beszélünk Erdélyben a dél-tiroli autonómiamodellről, gondolja, hogy alkalmazni tudnánk azt Romániában is?

– Azt gondolom, hogy minden esetben személyre szabott megoldás kell, mert a kisebbségeknek a saját gondjaikhoz igazított megoldásokra van szükségük. Nekünk Dél-Tirolban hetven éve volt szükségünk ahhoz, hogy elérjük az autonómiát. Minden évben, minden nap folyamatosan törekedtünk kifejlesztetni. Hogyha több hatáskört, nagyobb felelősséget tudsz biztosítani a régióknak, amelyben a területi autonómia is benne van, akkor az lehetővé teszi, hogy az emberek keményebben dolgozzanak, és gyorsabb fejlődést érjenek el. Jó megoldás ez számos kisebbség esetében, beleértve az önök helyzetét is. Persze lépésről lépésre kell bevezetni, mert a teljes társadalomnak együtt kell fejlődnie ezzel a gondolattal.

Daniel Alfreider: hetvenéves történelme van a mi autonómiáknak

– Mennyire volt nehéz önöknek elfogadtatni az autonómiaigényüket az olasz kormányval?

– Nézze, hetvenéves történelme van a mi autonómiáknak, ebben az időszakban voltak olyan évek, amelyek, nagyon nehezen tudtunk együttműködni az olasz kormánnyal, sőt a dél-tiroli különböző nemzeti közösségek hétköznapi egymás mellett élése sem volt problémamentes. Az autonómia legfontosabb célja az volt, hogy olyan rendszert hozunk létre Dél-Tirolban, amelyben békésen megfér egymás mellett a német, az olasz és a ladin közösség. A békés egymás mellett élés lehetőségét teremtette meg számunkra az autonómia. És ez ma példaértékű Európában. Ma nagyon jó viszonyt ápolunk az olasz kormánnyal. Főleg azért, mert arra törekedünk, hogy keményen dolgozzunk együtt. Még azt is megértettük, hogy az autonómia, amely nem jelent szeparatizmust, az a többségi nemzett számára is előnyös. Mert mi magunk is sok jó dolgot csinálunk. Azt gondolom, el kell mondanunk az Európai Unió tagállamainak, hogy az autonómiának pozitív hozadéka van a tagállamok számára is.

– Milyen érvekkel lehet elmagyarázni a többségi hatalomnak, hogy az autonómia nem szegregációt jelent, hogy egyáltalán nem akar kiszakadni az országból egy önrendelkezést kérő régió? Mindezt

úgy, hogy hatékony is legyen az érvelésünk.

– Általában a gondok abból adódnak, ha nem sikerül tisztázni az autonómia fogalmát. Akik nem tudják, hogy az autonómia elsősorban több felelősséget jelent, azok gyakran elkövetik azt a hibát, hogy a szeparatizmussal azonosítják a fogalmat. De ez valóban egy hatalmas nagy hiba. Nekünk még saját népünknek is állandóan el kell magyaráznunk, hogy az autonómia azt jelenti, hogy a közösségünk jóval nagyobb felelősséget vállal az államon belül. Ellenkező esetben, ha nem értjük meg, hogy mivel jár az autonómia, akkor valami más megoldást kell keresnünk.

– Valószínűleg a Minority SafePack polgári kezdeményezés napirendre kerüléséhez szükséges egymillió aláírás összegyűjtése nem okoz majd fejtörést a FUEN szervezeteinek. Ismerve a nehézkés európai döntéshozatalt, mekkora esélyt lát arra, hogy végül valamennyi tagállamra nézve kötelező kisebbségvédelmi szabályozást fogadjon el az EU?

– A legfontosabb feladatunk, hogy fogékonyra, érdeklétté tudjuk tenni a tagállamokat a kezdeményezés iránt. Ha senki nem beszél erről a kérdéstről, akkor úgyünk sincsen. Azt gondolom, hogy a Minority SafePack révén képesek leszünk arra, hogy olyan közös célt tűzzünk ki magunk elé, amely nem ismer országhatárokat. Kisebbségben élünk,

és azért élünk kisebbségben, mert léteznek országhatárok. A Minority SafePack pedig az első olyan kezdeményezés, amellyel mindnyájan ugyanazért a célt dolgozunk. Természetesen, ha együtt dolgozunk, akkor elegendő erőnk lesz ahhoz, hogy ne csak egy kisebbség legyünk, hanem az európai projektnek köszönhetően a többséggel egyenrangúvá váljunk. Hallatunk kell a hangunkat az európai intézményekben. Az most a legfontosabb feladatunk, hogy ne csak várjuk ölbe tett kézzel, amíg összegyűlnek az aláírók, hanem már az azt követő időszakra koncentrálna próbáljuk meg kiharcolni, hogy legyen végre egy olyan eszköz a birtokunkban, amely valamennyi európai kisebbségnek a hasznára válik. De ez nagyon nehéz feladat. Meg vagyok győződve róla, hogy mi a FUEN-ben képesek leszünk arra, hogy összegezzük és bemutassuk a legjobb európai kisebbségvédelmi gyakorlatokat. Ez már azért is rendkívüli kihívás számunkra, mert az európai nemzeti kisebbségek különböznek egymástól, és nagyon nehéz olyan általános normákat találni, amelyek valamennyi kisebbség számára elfogadhatóak. De meg tudjuk találni azokat az eszközöket, amelyekkel kezelni tudjuk ezt a sokszínűséget. És nemcsak számunkra, hanem Európa egésze részére óriási kihívás, hogy mit kezdjen az öreg kontinens nemzetiségi sokszínűségével.

KISS ELŐD-GERGELY

Már idén épülhet a gigamecset

Még idén elkezdhetik az építést a Bukarestbe tervezett óriásmecsetnek, amelynek már elkészült terveit pénteken hozta nyilvánosságra a török vallásügyi hatóság. A Bukarest központjában megépíteni szándékozott imahely 1500 férőhelyes lesz – közölte a török Diyanet alapítvány, hozzátéve, a tervek véglegesítésén még mindig dolgoznak. Mint kiderült, a mecset és a hozzá kapcsolódó komplexumban többfunkciós előadóterem, könyvtár, konferenciaterem, étkező, szolgálati lakások, vendégszobák, ifjúsági központ és fitnessterem is lesz. A tervek még idén teljesen elkészülnek, és várhatóan még ebben az évben elkezdődik az építkezés is. Bukarest 1. kerületének önkormányzata még tavaly kiadta a területrendezési engedélyt, amelyet török finanszírozással a Romániai Muzulmán Vallás Muftiátusa kíván megépíteni. A román kormány még 2015 májusában bocsátotta a muftiátus rendelkezésére a 11 ezer négyzetméteres telket a mecset megépítésére. Juszuif Murat romániai főmufti akkor úgy nyilatkozott: Európa legnagyobb mecsetje épül fel a román fővárosban. A mecset terve politikai vitát is kiváltott, Traian Băsescu volt államfő ugyanis nemzetbiztonsági kockázatnak nevezte a létesítményt, ahova radikális iszlámisták is érkezhettek képzésre. Bukarestben – ahol jelenleg négy kisebb mecset van – a muzulmánok száma tízezerre tehető. A török közösség főleg a Fekete-tenger partján lévő Dobrudzsában él. A 2011-es népszámláláson csaknem 65 ezren vallották magukat muzulmán vallásúnak Romániában.

Kihirdetett törvény

Kihirdette Klaus Johannis államfő pénteken azt a törvény módosítást, amely a kisebbségek anyanyelvét ismerő személyzet alkalmazására kötelezi a kórházakat és szociális egészségügyi intézményeket ott, ahol jelentős számú kisebbségi közösség él. Az anyanyelvhasználatról szóló törvény 2018. január elsején lép hatályba. A módosítást áprilisban ellenszavazat nélkül fogadta el a bukaresti képviselőház, néhány nappal később azonban a jobbközép ellenzéki pártok alkotmányossági óvatát emeltek ellene. Az alkotmánybírókág múlt héten megállapította, az RMDSZ által kezdeményezett jogszabály nem sérti az alap törvényt. A törvény – mint ismeretes – a közegészségügyi ellátás „alapelvei” közé sorolja, hogy az egészségügyi intézmények a kisebbség nyelvét beszélő dolgozókat is alkalmazzanak azokon a településeken, ahol legalább ötezer lakos egy kisebbségi közösséghez tartozik, vagy ahol egy adott kisebbség a lakosság legalább húsz százalékát teszi ki. A törvény 2018. január elsején lép hatályba.